

Apstiprināta
ar Labklājības ministrijas
2011.gada 5.janvāra
rīkojumu Nr.1

**Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba
tīrgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tīrgus
politikas pasākumiem**

Saturs

1. Ievads.....	3
2. Situācijas apraksts	3
3. <i>Aktīvās darba tirgus politikas pasākumi un paredzētās izmaiņas tajos</i>	9
3.1. Papildus nepieciešamais finansējums aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošanai 2011. gadā.....	12
3.2. Plānotās izmaiņas krīzes sekas mazinošajos īstermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumos	14
3.2.1. Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās.....	14
3.2.2. Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām	16
3.3. Plānotās izmaiņas ilgtermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumos	19
3.3.1. Strukturālā bezdarba riska mazināšana, nodrošinot labāku kvalifikācijas un prasmju atbilstību darba tirgus prasībām un pāreja uz kuponu sistēmu bezdarbnieku apmācībā	20
3.3.1.1. Apmācību kuponu vērtības noteikšana profesionālās tālākizglītības programmām.....	22
3.3.1.2. Apmācību kuponu vērtības noteikšana profesionālās pilnveides izglītības programmām.....	24
3.3.1.3. Apmācību kuponu vērtības noteikšana neformālās izglītības programmām.....	24
3.3.2. Aģentūras darba metožu pilnveidošana un īpašs atbalsts prioritārajām mērķa grupām	26
3.3.2.1. Īpašs atbalsts prioritārajām mērķa grupām.....	26
Darbnīcas jauniešiem.....	26
Atbalsts jauniešu brīvprātīgajam darbam	26
Darba vieta jauniešiem.....	26
3.3.2.2. Aģentūras darba metožu pilnveidošana.....	27
4. Secinājumi un turpmākie uzdevumi	32
4.1. Secinājumi	32
4.2. Turpmākie uzdevumi.....	33

1.Ievads

Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem (turpmāk – Stratēģija) izstrādāta, pamatojoties uz Saprašanās memorandā starp Eiropas Savienību un Latvijas Republiku (*saprašanās memoranda otrais papildinājums*) un „Latvijas Stratēģiskās attīstības plānā 2010.-2013.gadam” (Ministru kabineta 2010.gada 9.aprīļa rīkojums Nr.203). iekļauto uzdevumu (Nr.2.1.1.2.), kurš paredz līdz 2010.gada decembra beigām aktualizēt ar Labklājības ministrijas 2010.gada 12.aprīļa rīkojumu Nr.40 apstiprināto „Stratēģiju pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem”, lai pakāpeniski **pārietu no krīzes (īstermiņa) pasākumiem uz ilgtermiņa pasākumiem (apmācības, pārkvalifikācija un citi aktivizēšanas pasākumi), tos pilnveidojot un piemērojot aktuālajām darba tirgus vajadzībām.** Šī Stratēģija noteiks īstermiņa un ilgtermiņa pasākumu sadalījumu 2011.gadā, kā arī laika periodus, kādos plānots pārtraukt vai samazināt īstermiņa pasākumu īstenošanas apmērus.

2. Situācijas apraksts

Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie sezonāli neizlīdzinātie dati liecina, ka 2010. gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar 2009. gada 3. ceturksni iekšzemes kopprodukts (IKP) palielinājies par 2.9%. Pēc sezonāli izlīdzinātajiem datiem 2010. gada 3. ceturksnī, salīdzinot ar 2010. gada 2.ceturksni, IKP apjoms pieaudzis par 0.9%, bet, salīdzinot ar 2009. gada 3. ceturksni, kāpums veidoja 2.5%.

Tabula Nr.1

Gads	Iekšzemes kopprodukts (sezonāli neizlīdzināti dati)			Iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju	
	milj. latu		salīdzināmās cenās, % pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni	latos	
	faktiskajās cenās	2000.gada salīdzināmās cenās		faktiskajās cenās	2000.gada salīdzināmās cenās
2009	13 083	6 828	82.0	5 802	3 028
1. ceturksnis	3 309	1 556	82.2	1 464	688
2. ceturksnis	3 340	1 710	81.9	1 480	758
3. ceturksnis	3 221	1 751	80.9	1 429	777

4. ceturksnis	3 213	1 811	83.2	1 428	805
2010					
1.ceturksnis	2 853	1 463	94.0	1 270	651
2. ceturksnis	3 143	1 675	97.9	1 402	747
3. ceturksnis	3 286	1 801	102.9	1 469	806

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde

Salīdzinot ar iepriekšējiem ceturkšņiem, kad ekonomikas atkopšanos galvenokārt virzīja rūpniecības un eksporta pieaugums, 2010. gada 3.ceturksnī ekonomikas izaugsme ir kļuvusi ievērojami plašāka. Papildus rūpniecībai un eksportam pieaugums tika novērots arī mazumtirdzniecībā - par 11,1%, transporta un sakaru nozarē - par 5,4 % un viesnīcu un restorānu nozarē - par 10,1 %. Mazumtirdzniecības pieaugumu noteica automobiļu, motociklu un to detaļu tirdzniecības apjomu pieaugums par 35 %, kā arī nepārtikas preču tirdzniecības pieaugums par 8 %.

Tāpat turpina samazināties krituma tempi būvniecības, finanšu operāciju un publisko pakalpojumu nozarēs, savukārt rūpniecības izaugsme turpina uzlaboties, un, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, apstrādes rūpniecība pieaugusi par 20,2 %. No izlietojuma puses IKP pozitīvi ietekmējis privātā patēriņa pieaugums par 2,5 %, kā arī eksporta pieaugums par 15,5 %. Augot privātajam patēriņam un rūpniecībai, imports pieaudzis par 12,8 %, bet īpaši pozitīvi ir tas, ka pēc strauja samazinājuma 2009.gadā un 2010. gada pirmajā pusē 3.ceturksnī investīciju apjoms, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, palicis nemainīgs un ar nākamo ceturksni jau sagaidāms investīciju pieaugums.

Neskatoties uz pozitīvajiem makroekonomikas rādītājiem, tomēr jāsaprot, ka Latvijas ekonomikas attīstība ir ļoti cieši saistīta ar ārējās ekonomiskās vides attīstību. Diemžēl pasaules ekonomikas izaugsme joprojām nav stabila, un pasaules izaugsmes tempi 2011.gadā tiek prognozēti vājāki nekā 2010.gadā. Latvijas ekonomiku var ietekmēt arī Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu fiskālās un finanšu sektora problēmas. Savukārt pozitīvi vērtējamās Latvijas ārējo tirdzniecības partnervalstu attīstības perspektīvas. Zviedrija un Vācija jau šogad uzrāda ievērojami labākus izaugsmes tempus nekā vidēji ES. Arī nākamajam gadam ekonomikas attīstības prognozes Zviedrijai (+2,6%) un Vācijai (+2%), kā arī mūsu kaimiņvalstīm – Krievijai (+4,3%), Lietuvai (+3,1%), Igaunijai (+3,55) ir salīdzinoši pozitīvākas, nekā ES kopumā. Ņemot vērā ievērojamus ārējās vides riskus, pašlaik Finanšu ministrija saglabā piesardzīgu IKP izaugsmes prognozi 2011.gadam +3,3 %, 2012.gadam + 4%, 2013.gadam + 3,9% apmērā.¹

¹ Finanšu ministrijas informācija par makroekonomiskās attīstības scenāriju 2011-2013.gadam, vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru 2011-2013.gadam - MK 06.12.2010. sēdes prot. Nr.70 5.§.

LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

2010.gada 3.ceturksnī ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits, salīdzinot ar attiecīgo periodu gadu iepriekš, ir palielinājies par 0,1%. Kopumā valstī bija nodarbināti 960,4 tūkst.² cilvēku (54,2% no iedzīvotāju kopskaita vecumā no 15 līdz 74 gadiem). Nodarbināto skaits un to īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā ir palielinājies gan salīdzinot ar 2009.gada atbilstošo periodu (attiecīgi 953,9 tūkst. cilvēku un 53,4%), gan salīdzinot ar 2010. gada 2. ceturksni (935,9 tūkst. cilvēku un 52,8%). Nodarbinātības līmenis vīriešiem - 56% un sievietēm - 52,6%.

Apsekojuma rezultāti liecina, ka 2010.gada 3.ceturksnī Latvijā bija 210,2 tūkst. darba meklētāju³ jeb 18% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem (nodarbinātajiem un darba meklētājiem). Darba meklētāju skaits un īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitā ir samazinājies gan salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, kad darbu meklēja 214,9 tūkst. cilvēku, to īpatsvars bija 18,4%, gan salīdzinot ar 2010.gada 2.ceturksni (attiecīgi 225,8 tūkst. cilvēku un 19,4%). Darba meklētāju vīriešu īpatsvars ekonomiski aktīvo vīriešu skaitā valstī bija augstāks nekā sievietēm (attiecīgi ekonomiski aktīvo sieviešu skaitā), veidojot 20% un 15,9%.

Gandrīz puse (97,9 tūkst. cilvēku jeb 46,6%) no darba meklētāju kopskaita bija ilgstošie darba meklētāji. To skaits, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, palielinājies gandrīz divas reizes (par 41,2 tūkst.). Esošajā ekonomiskajā situācijā saglabājas liels skaits darba meklētāju, kuriem ir darba pieredze. 2010.gada 3.ceturksnī darba meklētāji ar darba pieredzi bija 183,3 tūkst. jeb 87,2% no darba meklētāju skaita, bet gadu iepriekš šis rādītājs attiecīgi bija 183,9 tūkst. cilvēku un 85,6%.

Atbilstoši Finanšu ministrijas prognozēm turpmākajos gados darba meklētāju skaits pakāpeniski samazināsies – 2011.gadā sasniedzot 17,1%, 2012.gadā 15,5%, 2013.gadā 13,9%.⁴

Reģistrētā bezdarba līmenis sākot ar 2010.gada 2.ceturksni samazinās. 2.ceturksņa sākumā novērotas pirmās reģistrētā bezdarba līmeņa stabilizēšanās pazīmes, par ko liecina reģistrētā bezdarba līmenis 16,7% 2010.gada aprīlī, 14,6% septembrī un 14,3% novembrī (skatīt zemāk pievienotajā tabulā). Tomēr uz 20.decembri tas atkal palielinājies par 0,1 % un sasniedzis 14,4%. Līdz ar to

² Saskaņā ar darbaspēka apsekojuma metodoloģiju, nodarbināto iedzīvotāju skaitā tika iekļauti 27,7 tūkst. cilvēku, kuri, saglabājot bezdarbnieka statusu, pārskata nedēļā bija nodarbināti (iesaistījās kompleksajos atbalsta pasākumos, piedalījās aktīvajā nodarbinātības projektā "Pasākums noteiktām personu grupām", kā arī sākot ar 2009.gada septembri, - programmā "Darba praktizēšana pašvaldībās ar 100 Ls stipendiju").

³ Par darba meklētājiem uzskatāmas personas, kuras pārskata nedēļā nekur nestrādāja un nebija pagaidu prombūtnē no darba (atvaļinājums, slimība u.c.), pēdējo četru nedēļu laikā aktīvi meklēja darbu un darba atrašanas gadījumā bija gatavas tuvāko divu nedēļu laikā sākt strādāt. To skaitā ir gan Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrētie bezdarbnieki, gan personas, kuras meklēja darbu, izmantojot citas darba meklēšanas iespējas.

⁴ Finanšu ministrijas informācija par makroekonomiskās attīstības scenāriju 2011-2013.gadam, vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru 2011-2013.gadam (MK 06.12.2010. prot. Nr.70 5.§). LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

prognozējamais vidējais reģistrētā bezdarba līmenis valstī 2010.gadā joprojām saglabājas augsts - 16%.

Tabula Nr.2

Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēto bezdarbnieku skaits
2010.gadā pa mēnešiem (uz mēneša beigām)

Ceturksnis	Mēnesis	B/d sk. ⁵	B/d sk., kas saņem b/d pabalstu	B/d sk., kas saņem b/d pabalstu % no kopējā b/d sk.	Reģistrētā b/d līmenis %
I	Janvāris	186295	82092	44,0	16,6
	Februāris	192032	80415	41,8	17,1
	Marts	194253	77174	39,7	17,3
II	Aprīlis	189881	73871	38,9	16,7
	Maijs	183476	69129	37,6	16,2
	Jūnijs	176879	63021	35,6	15,6
III	Jūlijs	173301	56921	32,8	15,3
	Augusts	169676	51925	30,6	15,0
	Septembris	165386	48160	29,1	14,6
IV	Oktobris	162497	43168	26,5	14,3
	Novembris	161816	39905	24,6	14,3
	Decembris	162471	Dati vēl nav pieejami	Dati vēl nav pieejami	14,3
Vidēji 2010.gadā		176497			15,6

Datu avots: Aģentūra un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

Palielinājies ir reģistrēto bezdarbnieku bezdarba ilgums, īpaši pieaugot to bezdarbnieku īpatsvaram, kuru bezdarba ilgums pārsniedz 1 gadu. 2.ceturkšņa sākumā ilgstošie bezdarbnieki bija 20,7%, bet 3.ceturkšņa beigās jau 30,4%. Respektīvi, katrs trešais pašreiz reģistrētais bezdarbnieks nav spējis iekārtoties darbā ilgāk par gadu, kas liecina par nepietiekamu brīvo darba vietu skaitu tautsaimniecībā, kā arī par nepieciešamību turpināt īstenot aktivizācijas pasākumus, lai samazinātu augsta strukturālā bezdarba riskus nākotnē.

Bezdarbnieka pabalsta saņēmēju skaits pakāpeniski samazinās un 2010.gada novembrī pabalstu saņēma 39905 personas jeb tikai 24,6% no reģistrētā bezdarbnieku skaita. Bezdarbnieka pabalsta saņēmēju īpatsvars reģistrēto bezdarbnieku skaitā turpina samazināties, tādējādi arvien palielinās to bezdarbnieku skaits, kuri paliek bez iztikas līdzekļiem un kuriem pēc atbalsta jāvēršas pašvaldībās.

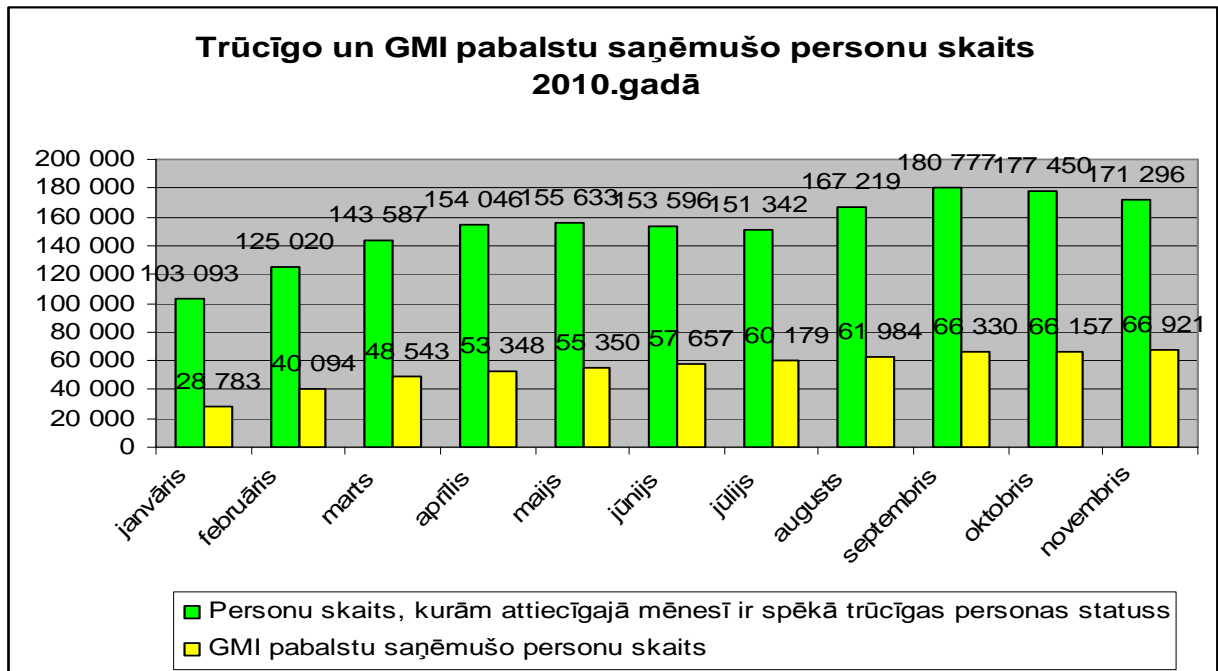
2010.gadā trūcīgo personu skaits turpināja pieaugt ar izņēmumiem vasaras mēnešos, ko varētu skaidrot ar vasaras periodā pieejamajiem sezonas

⁵ Šajā un turpmākajās tabulās bezdarbnieku skaits tiks lietots saīsināti – b/d.sk.

LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

darbiem un ienākumu gūšanas veidiem (ogu, sēņu lasīšana un tirgošana u.c.), kā arī oktobrī un novembrī, kad novērojama trūcīgo personu samazināšanās tendence.

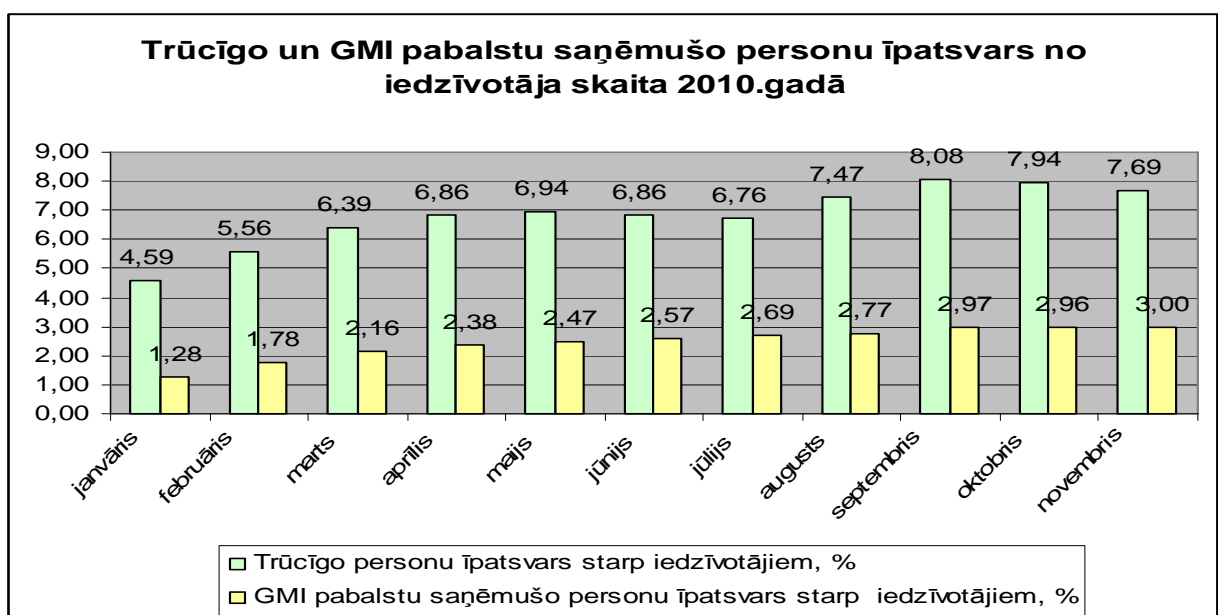
Attēls Nr.1

Datu avots: LM

Turpretim pabalsta garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai (turpmāk – GMI pabalsts) saņēmušo personu skaits no 2010.gada janvārim (28783 personas jeb 1,28% no iedzīvotāju skaita) līdz pat 2010.gada novembrim (66921 personas jeb 3% no iedzīvotāju skaita) turpina pieaugt (papildus informāciju skatīt pievienotajos attēlos Nr.1 un Nr.2).

Attēls Nr.2

LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

Datu avots: LM

Kaut arī situācija ekonomikā uzlabojas jau kopš gada sākuma un krīzes zemākais punkts jau ir pārvarēts, taču ir svarīgi apzināties, ka šie ir pirmie uzlabojumi ekonomikā un bezdarbs joprojām saglabājas augstā līmenī un iedzīvotāju ienākumi ir zemi.

Eiropas Komisija 2010.gada decembrī ir publiskojusi savas prognozes ES dalībvalstīm attiecībā uz bezdarba līmeni saskaņā ar starptautisko metodoloģiju.

Tabula Nr.3

EK bezdarba prognozes 2011.-2012.gadam ES valstīs

Valsts	2009.gada reālie dati	2010	2011	2012
Beļģija	7,9	8,6	8,8	8,7
Vācija	7,5	7,3	6,7	6,3
Igaunija	13,8	17,3	15,1	13,6
Īrija	11,9	13,7	13,5	12,7
Grieķija	9,5	12,5	15,0	15,2
Spānija	18,0	20,1	20,2	19,2
Francija	9,5	9,6	9,5	9,2
Itālija	7,8	8,4	8,3	8,2
Kipra	5,3	6,8	6,6	5,9
Luksemburga	5,1	5,5	5,6	5,6
Malta	7,0	6,6	6,6	6,5
Nīderlande	3,7	4,5	4,4	4,3
Austrija	4,8	4,4	4,2	4,0
Portugāle	9,6	10,5	11,1	11,2
Slovēnija	5,9	7,2	7,2	6,6
Slovākija	12,0	14,5	14,2	13,4
Somija	8,2	8,3	7,8	7,2
Eirozona	9,5	10,1	10,0	9,6
Bulgārija	6,8	9,8	9,1	8,0
Čehija	6,7	7,3	7,0	6,7
Dānija	6,0	6,9	6,3	5,8
Latvija	17,1	19,3	17,7	16,2
Lietuva	13,7	17,8	16,9	15,1
Ungārija	10,0	11,1	11,0	10,3
Polija	8,2	9,5	9,2	8,5
Rumānija	6,9	7,5	7,4	7,0
Zviedrija	8,3	8,3	8,0	7,5
Lielbritānija	7,6	7,8	7,9	7,8
ES27	8,9	9,6	9,5	9,1

Avots: EK

Atbilstoši Eiropas Komisijas prognozēm 2011.gada vidējais bezdarba līmenis Latvijā varētu būt 17,7%, 2012.gadā - 16,2% apmērā.

LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

Arī vidējais reģistrētā bezdarba līmenis turpmākajiem gadiem tiek prognozēts augstā līmenī, jo pakāpeniska ekonomiskās situācijas uzlabošanās sniegs pozitīvu ietekmi uz darba tirgus attīstību un bezdarba līmeņa samazinājumu tikai ar zināmu laika nobīdi un tas notiks salīdzinoši lēni.

Tabula Nr.4

Prognoze reģistrētā bezdarba līmenim

Gads	Reģistrētā bezdarba līmenis %	Reģistrētie bezdarbnieki (vidējais skaits gadā)	Bezdarbnieka pabalsta saņēmēji % no reģistrētajiem bezdarbniekiem	Bezdarbnieka pabalsta saņēmēju skaits
2011	14,0	159 000	30	47 700
2012	12,5	142 000	40	56 975
2013	11,0	125 000	X ^{6*}	X*
2014	9,5	108 000	X*	X*

Avots: LM Darba departaments, LM Sociālās apdrošināšanas departaments, Nodarbinātības valsts aģentūra

Vidējais reģistrētā bezdarba līmenis 2011.gadam tiek prognozēts 14%, 2012.gadam - 12,5%, 2013.gadam - 11%, 2014.gadam - 9,5%.

3. Aktīvās darba tirgus politikas pasākumi un paredzētās izmaiņas tajos

Pēdējo divu gadu laikā īstenotos darba tirgus politikas pasākumus iespējams iedalīt divās galvenajās grupās - pasākumi, kuri ir mērķēti uz bezdarbnieku prasmju un kvalifikācijas pilnveidošanu, zemāka darba ražīguma kompensēšanu (profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana, pasākumi noteiktām personu grupām, konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi u.c.), un pasākumi, kuru mērķis bija mazināt krīzes izraisītās nelabvēlīgās sociālās sekas un mazināt bezdarba straujo pieaugumu (darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās, apmācība bezdarba riskam pakļautām personām).

2010.gadā Aģentūras aktīvās darba tirgus politikas pasākumos ir sniegti 287 810 pakalpojumi⁷, no tiem 133 857⁸ jeb **76 %** no vidējā bezdarbnieku skaita

⁶ * Attiecībā uz bezdarbnieku īpatsvaru, kas saņem bezdarbnieka pabalstu, tie varētu būt 2011.gadā 30% un 2012.gadā 40%, mazliet palielinoties arī nākamajos gados, jo jau tagad palielinās bezdarbnieku apgrozījums (no jauna reģistrējušies un statusu zaudējušie). Tā kā tomēr paliek samērā augsts ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars (kur daļa no tiem atbilstoši NVA novērojumiem ir sociālās palīdzības klienti, nevis bezdarbnieki, kas tiešām vēlas iekļauties darba tirgū vai arī ir spējīgi to izdarīt) – tad bezdarbnieku pabalsta nesaņēmēju īpatsvars paaugstināts būs arī turpmāk.

⁷ Viens cilvēks var saņemt vairākus pakalpojumus.

LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

(*skatīt tabulu Nr.2*) pasākumu ietvaros tika sniegts arī finansiāls atbalsts stipendijas vai dotāciju veidā. Dalībnieki sadalījumā pa aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem: 31% saņēma karjeras konsultācijas, 22% piedalījās pasākumā „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās”, 20% konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos, 20% piedalījās apmācības programmās, 3% apmācībās bezdarba riskam pakļautām personām, 1,4% kompleksajos atbalsta pasākumos, 1% pasākumos noteiktām personu grupām programmās u.c. (*skatīt zemāk tabulu Nr.5*).

2011.gadā Aģentūra aktīvās darba tirgus politikas pasākumos plāno iesaistīt 193 064 pakalpojumos ⁹, no tiem 78693¹⁰ bezdarbniekiem jeb **49%** no vidējā plānotā bezdarbnieku skaita 2011.gadā (*skatīt tabulu Nr.4*) pasākumu ietvaros tiktu sniegts arī finansiāls atbalsts stipendijas vai dotāciju veidā. Sadalījumā pa aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem plānots: 30% konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi, 25% karjeras konsultācijas, 19% apmācības, 17% pasākums „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās”, 5% apmācības bezdarba riskam pakļautām personām, 3% kompleksie atbalsta pasākumi, 1% pasākumos noteiktām personu grupām programmās u.c.

Tabula Nr.5

Aktīvās darba tirgus politikas pasākumi 2010.-2011.gadā

Pasākuma nosaukums	2010. gada finansējums	2010. gadā iesaistīto personu skaits	% ¹¹	2011.gada finansējums	No 2010.gada pārejošo personu skaits	2011. gadā no jauna iesaistīto personu skaits	2011. gada plānotais personu skaits KOPĀ	% ¹²	Izteiktās personu vēlmes dalībai pasākumā
Īstermiņa krīzes sekas mazinošie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi									
Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās	27 238 492	68919*	24	14 019 049	14 104	18 200	32 304	17	50327
Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām	3 411 170	5 798	2	-	-	-	-	-	2
Nodarbinātības valsts aģentūras inspektoru asistentu apmācība un prakse	136 925	82*		270 239	66	78	144		28
Īstenojamie ilgtermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumi									
Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana un	21 022 782	37728*	13	14 796 017	2795	25062	27857	15	67526 ¹³

⁸ Visi pasākumi, izņemot karjeras konsultācijas, konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi un mūžizglītības kupons.

⁹ Viens cilvēks var saņemt vairākus pakalpojumus.

¹⁰ Visi pasākumi, izņemot karjeras konsultācijas, konkurētspējas paaugstināšanas pasākumus un mūžizglītības kuponu.

¹¹ No kopējā aktīvajos darba tirgus politikas pasākumos iesaistītā personu skaita.

¹² No kopējā aktīvajos darba tirgus politikas pasākumos iesaistītā personu skaita.

¹³ Pieteikumu skaits uz pasākumu.

neformālās izglītības ieguve									
Neformālās izglītības ieguve (SB)	3 675 761	13695*	5	1 972 284	3349	5040	8389	4	
Apmācību programmu nodrošināšana pieaugušo iesaistei mūžizglītībā	895 121	5 060*	2	1 677 273	4 867	4 697	9 564	5	6361
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (SB)	589 000	57 529	20	600 000	-	57 075	57075	30	26572
Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai (SB)	438 981	239*		623841	217	350	567		656
Pasākumi noteiktām personu grupām	1 540 086	2771	1	3 243 574	2 008	360	2 368	1	6769
Pasākumi noteiktām personu grupām (SB)	1 034 502	361		1 134 919	361		361		
Apmācība pie darba devēja (SB)	233 587	229		100 530	228		228		
Kompleksie atbalsta pasākumi:	3 296 691	4035	1	4 148 684	-				6979
· Jauniešu darba prakses					2025		2025		
· Darba vieta jauniešiem						1200	1200	1	
Jauniešu darba prakses (SB)	87 466	-		552 926	205	-	250		
Atbalsts jauniešu brīvprātīgajam darbam (SB)	-	-		390 000	-	1300	1300	1	0
Darbnīcas jauniešiem (SB)	-	-		790 500	-	1700	1700	1	-
Karjeras konsultācijas (PB)	274462	91 364	32	274462	-	47732	47732	25	9496
Karjeras konsultācijas (SB)	104542								
Algotie pagaidu darbi (SB - pārejošās saistības no 2009.gada)	1161								
Citas aktivitātes									
Nodarbinātības valsts aģentūras kapacitātes pilnveide**	623 686	-	-	525 475	-	-	-	-	-
Nodarbinātības valsts aģentūras darba tirgus prognozēšanas un uzraudzības sistēmas attīstība	9 023	-	-	335 054	-	-	-	-	-
Kopā ESF	58 173 976			39 015 364					
Kopā SB (speciālais budžets)	6 165 000			6 165 000					
Kopā PB (pamatbudžets)	274 462			274 462					
Kopā	64 613 438	287 810		45 454 826	29 636	144 362	193 064		107 190

* 2010.gadā iesaistīto personu skaits uz 27.12.2010.

** finansējums projekta ietvaros tiek paredzēts sekojošām aktivitātēm:

- NVA darbinieku apmācība (2010.gadā – 1185, 2011.gadā – 1300 ar nosacījumu, ka katrs darbinieks var piedalīties dažās mācībās dažādās tēmās, programmās un jomās);

- tālmācības sistēmas un tālmācības programmu izstrāde un ieviešana;

- karjeras konsultāciju atbalsta metodiku pilnveide un jaunu izstrāde;

LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

- mārketinga komunikācijas pasākumu nodrošināšana un darba tirgus partnerību attīstība.

2010. gadā krīzes sekas mazinošie īstermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumi sastādīja **26%**. Saskaņā ar plānoto un pašreiz pieejamo finansējumu 2011. gadā to apjoms tiks samazināts un tie sastādīs aptuveni **17%**.

3.1. Papildus nepieciešamais finansējums aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošanai 2011. gadā

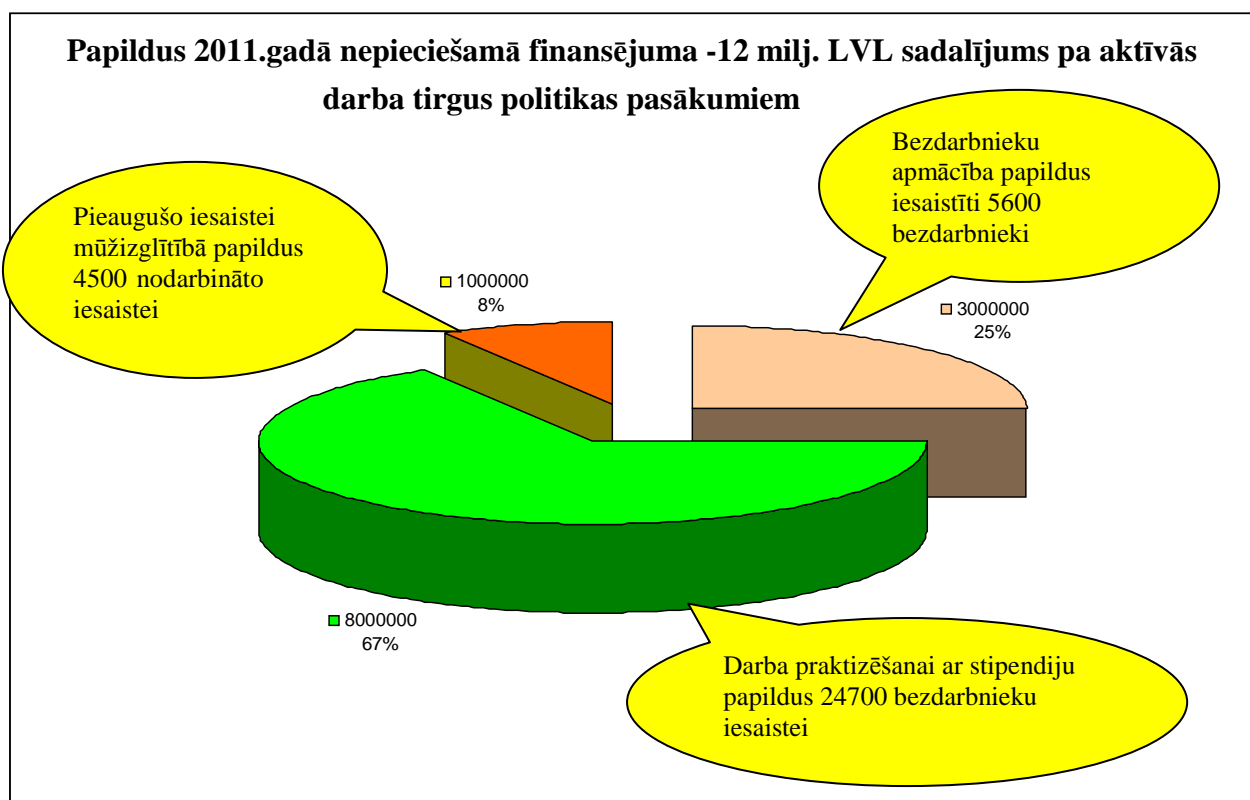
Ņemot vērā to, ka 2010. gadā tika un 2011. gadā tiks intensificētas 2010. – 2013. gada perioda darba tirgus jomai ieplānotās Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) projektu finanšu plūsmas, un, lai gan 2012. un 2013. gadā tiek prognozēta bezdarba samazināšanās, tomēr tas joprojām saglabāsies salīdzinoši augstā līmenī, kā negatīvās sekas projektu finanšu plūsmas intensificēšanai var minēt jau šobrīd prognozējamo finansējuma nepietiekamību pakalpojumiem 2012. – 2013. gada periodā. Te gan būtiski uzsvērt, ka bezdarbnieku atbalstam paredzētie ESF finanšu resursi tika plānoti pirms ekonomiskās krīzes, kad netika paredzēts tik ievērojams bezdarbnieku pieaugums un ekonomiskās situācijas pasliktināšanās.

Vienlaicīgi jāatzīmē, ka 2011. gadā ekonomiskā situācija nebūs tiktāl uzlabojusies, lai jaunradīto darba vietu skaits absorbētu ievērojamu bezdarbnieku skaitu, tāpēc arī 2011. gadā nepieciešami papildus finanšu resursi jau tiem, kas tika piešķirti saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 12. oktobra sēdes protokollēmumu (prot. Nr.50 52.§). Tomēr pēc iepriekš minētā lēmuma pieņemšanas ir pasliktinājusies kopējā ekonomiskā situācija ES – īpaši saistībā ar atsevišķu citu ES dalībvalstu parādu problēmām, kas turpinās atstāt iespaidu arī uz Latvijas eksporta iespējām. Līdz ar to arī ekonomiskā situācija Latvijā neuzlabojas tik strauji, cik sākotnēji paredzēts, un joprojām ir novērojamas bezdarbnieku dzīves apstākļu pasliktināšanās tendences, kā arī atsevišķos reģionos 2010. gada beigās bija atsākusies minimāla bezdarba pieauguma tendence. Par situācijas strauju neuzlabošanu liecina arī bezdarbnieka pabalsta saņēmēju skaita samazināšanās reģistrēto bezdarbnieku skaitā, kā arī GMI pabalsta saņēmēju skaita pieaugums. Vienlaikus ietekmi uz darba tirgus attīstību un nodarbinātību 2011. gadā atstās decembrī pieņemtie Ministru kabineta lēmumi saistībā ar 2011. gada budžetu un to pavadošajiem likumiem, piemēram, minimālās mēneša darba algas paaugstināšana, izmaiņas nodokļu likumdošanā, īpaši darbaspēka nodokļu pieaugums. Papildus 2010. gada decembrī precizētas un publiskotas EK prognozes Latvijas bezdarba līmeņa attīstībai 2011. gadā, kas arī tiek ņemtas vērā, lai nodrošinātu pārdomātu un izsvērtu lēmumu pieņemšanu attiecībā uz nepieciešamajiem finanšu resursiem situācijas darba tirgū uzlabošanai.

Iepriekš minētie apstākļi pamato papildus finanšu resursu nepieciešamību 2011.gadā 12 milj. Ls apmērā (skatīt zemāk pievienoto attēlu):

- 1) darba praktizēšanai ar stipendiju pašvaldībās – 8 milj.Ls (papildus 24700 bezdarbnieku iesaistei) – papildus informāciju un pamatojumu skatīt zemāk 3.2.1.sadaļā;
- 2) bezdarbnieku apmācībai – 3 milj.Ls (papildus 5560 bezdarbnieku iesaistei);
- 3) pieaugušo iesaistei mūžizglītībā – 1 milj.Ls (papildus 4500 nodarbināto iesaistei).

Attēls Nr.3.

Ņemot vērā iepriekš minēto pamatojumu, kā arī faktu, ka bezdarbnieku skaits, kas saņem bezdarbnieku pabalstu, katru mēnesi samazinās, 2011.gadā nepieciešams palielināt aktīvās darba tirgus politikas pasākumos iesaistīto personu skaitu, kuru ietvaros bezdarbnieks saņem arī finansiālu atbalstu (šobrīd **49%** no vidējā plānotā bezdarbnieku skaita 2011.gadā). Ja piesaistītu papildus finanšu resursus 2011.gadā 12 milj. Ls apmērā, 2011.gadā 108953 bezdarbnieki (jeb **69%** no vidējā plānotā bezdarbnieku skaita 2011.gadā) varētu piedalīties aktīvās darba tirgus politikas pasākumos ar finansiālu atbalstu.

3.2.Plānotās izmaiņas krīzes sekas mazinošajos īstermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumos

3.2.1.Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās

Ņemot vērā to, ka 2011.gadā tiek prognozēta pakāpeniska, tomēr salīdzinoši lēna ekonomiskā izaugsme, kā arī faktu, ka prognozējamais nodarbinātības līmeņa pieaugums seko ar laika nobīdi pēc ekonomiskās izaugsmes atjaunošanās, 2011.gadā plānots turpināt aktīvās darba tirgus politikas pasākumu „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” (turpmāk – pasākums), pielietojot pasākuma pakāpeniskās pārtraukšanas mehānismus, t.sk., samazinot stipendijas apjomu, lai mazinātu pasākuma pievilcību. Vienlaikus jāatzīmē, ka jau šobrīd bezdarbnieka daļība pasākumā „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” neliedz tam iesaistīties citos Aģentūras īstenotajos pasākumos, tai skaitā apmācībās, uzlabojot savu prasmju līmeni. Finansiālo atbalstu var saņemt tikai viena pasākuma ietvaros un piedalīties citos pasākumos ir iespējams ārpus darba praktizēšanas laika (8 darba praktizēšanas stundām).¹⁴ Ņemot vērā augstāk minēto, 2011.gadā tiks pilnveidotas Aģentūras iekšējās procedūras darbam ar bezdarbnieku, lai atbilstoši bezdarbnieka mērķa grupas profilam un individuālajam darba meklēšanas plānam bezdarbnieki tiktu iesaistīti tajos pasākumos, kas nodrošina pēc iespējas ātru iekļaušanos darba tirgū tautsaimniecībai labvēlīgā un vienlaikus izmaksu efektīvā veidā.

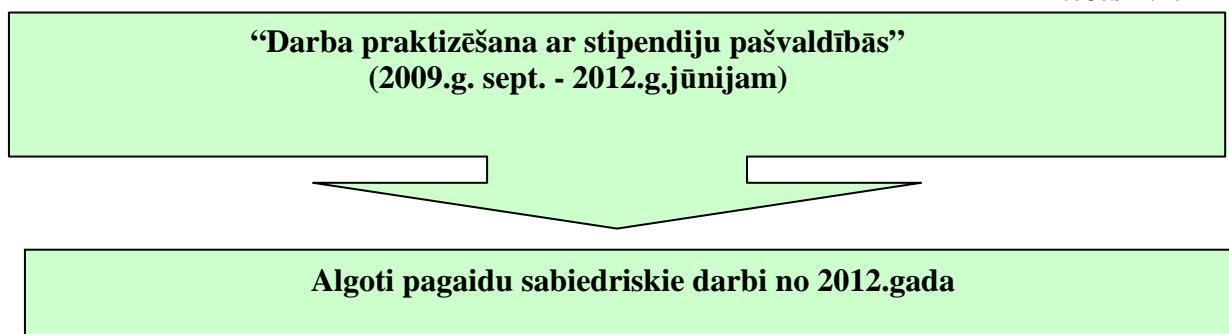
2010.gada 3.ceturksnī tika uzsākts ietekmes novērtējums, kura īstenošanai Labklājības ministrija ir lūgusi arī Pasaules Bankas ekspertu atbalstu. Tā secinājumi tiks ņemti vērā, pilnveidojot pasākumu, kā arī citus aktīvās darba tirgus politikas pasākumus un to sasaistes mehānismus ar sociālās palīdzības sistēmas pakalpojumiem. Ietekmes novērtējuma rezultātus plānots iegūt līdz 2011.gada 1.ceturkšņa beigām, tā ietvaros tiek veikts mājsaimniecību apsekojums, kā arī aptaujas ar pašvaldību pārstāvjiem un darba tirgus ekspertiem. Pilnīgai pasākuma ietekmes novērtēšanai 2011.gada vidū plānots veikt novērtējuma otro posmu, veicot atkārtotu mājsaimniecību apsekojumu, papildus piesaistāmā finansējuma ietvaros.

Šobrīd tiek izskatīta iespēja pasākumu „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” turpināt līdz 2012.gada 1.pusgada beigām, kā arī, ņemot vērā nestabilo situāciju Latvijas eksporta tirgos un ar to saistītos riskus, tiek izvērtēta šī pasākuma maksimālā kapacitāte 2011.gadā un papildus finansējuma piesaistes

¹⁴ 2008.gada 10.marta Ministru kabineta noteikumu Nr.166 „Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenošanu izvēles principiem” 5.¹ punkts nosaka, ka bezdarbnieki var piedalīties vairākos Aģentūras īstenotajos pasākumos vienlaikus, tomēr ar nosacījumu, ka finansiālo atbalstu piešķir tikai par daļību vienā pasākumā. LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

iespējas. Atbilstoši pašreizējām aplēsēm, tas atbilstu 8 miljoniem latu papildus piesaistīta finansējuma 2011.gadā, ar nosacījumu, ja tiek nodrošināta savlaicīga finansējuma piesaiste, tas ir, līdz 2011.gada 1.ceturkšņa beigām. Ņemot vērā pasākuma darbības principus un pieprasījuma sezonālītāti, būtu nepieciešams arī papildus finansējums 4 miljonu latu apmērā pārejošo saistību finansēšanai 2012.gadā. Lai uzsāktu pakāpenisku un pārdomātu pasākuma „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” pārtraukšanu, sākot ar 2011.gada 3.ceturksni, pasākuma ietvaros izmaksātā stipendija tiks samazināta līdz 80 latiem, atbilstošus grozījumus Ministru kabineta noteikumos¹⁵ sagatavojot un virzot apstiprināšanai 2011.gada 2.ceturksnī.

Attēls Nr.4

Līdz ar pasākuma pārtraukšanu 2012.gadā plānots atsākt finansēt pasākumu „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi”, tādēļ 2011.gada aprīlī plānots Ministru kabinetā iesniegt Informatīvo ziņojumu "Par algoto pagaidu sabiedrisko darbu atsākšanu 2012.gadā", kurā būs noteikti kritēriji bezdarbnieku līdzdalībai pasākumā „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi”, nodrošinot sociālās palīdzības sistēmas sasaisti ar aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem. Kritēriju izstrādes procesā tiks piesaistīti arī sociālās palīdzības eksperti un pašvaldību pārstāvji. Identiski kā pasākuma „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” gadījumā arī algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos personas tiks nodarbinātas darba vietās, kas sniedz sabiedrisko labumu - ārpus uzņēmējdarbības, tomēr plānots, ka atšķirībā no pasākuma „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” iesaistes mehānisms pasākumā nebūs tikai rindas kārtība, bet arī pašvaldību sociālo dienestu izvērtējums, tajā skaitā saistībā ar līdzdarbības pasākumu pildīšanu.

¹⁵ 2008.gada 10.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.166 „Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem”.

3.2.2. Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām

Ekonomiskās krīzes laikā daudzās ES dalībvalstīs tika ieviestas īstermiņa atbalsta shēmas uzņēmumiem, kuriem ekonomiskās krīzes dēļ ir samazinājusies ekonomiskā aktivitāte, un šī iemesla dēļ ir jāatlaiž darbinieki. Šādu atbalsta shēmu ietvaros tika sniegts finansiāls atbalsts, lai uzņēmējs varētu darbinieku neatlaist, bet gan nodarbināt to nepilnu darba laiku. Atbalsta shēmas pozitīvās puses ir darba vietu saglabāšana, kvalificēta darba spēka noturēšana, izvairīšanās no papildu izmaksām, kas rodas atlaižot darbiniekus vai apmācot no jauna pieņemtos darbiniekus. Vienlaikus atbalsta shēmām novērotas arī negatīvās puses, piemēram, uzņēmumi, pat tie, kas sākotnēji neplānoja atlaist darbiniekus, piesaka darbinieku atlaišanas gadījumus, lai saņemtu atbalstu, kā arī ne vienmēr atbalsts tiek sniegts ilgtspējīgām darba vietām, kas pēc atbalsta saņemšanas beigām turpina savu pastāvēšanu, tāpat jāņem vērā tautsaimniecības struktūra – vai tā ir ilgtspējīga, vai arī nepieciešamas tautsaimniecības strukturālas izmaiņas, piemēram, tautsaimniecības pārorientēšanās no iekšējā patēriņa uz eksportu. Līdz ar to šāda veida atbalsta izmantošana ir atzīstama tikai kā īstermiņa, krīzes risināšanas mehānisms, bez tam šāda veida atbalsts ir vairāk piemērots tautsaimniecībai ar stabilu un ilgtspējīgu struktūru bez būtiskas nepieciešamības restrukturizēties.

Ņemot vērā straujo bezdarba pieaugumu, 2009.gadā tika ieviests jauns pasākums „Apmācību programmas bezdarba riskam pakļautām nodarbinātām personām”, kas deva iespēju personai pilnveidot savas profesionālās prasmes un iemaņas laikā, kad ir samazinājies darba devēja pasūtījumu daudzums ekonomiskās krīzes vai globalizācijas apstākļu dēļ, un tādēļ persona ir spiesta strādāt nepilnu darba laiku. Pasākumā tika izmēģināta „apmācību kuponu” sistēma.

Iesaistei pasākumā bija šādi nosacījumi:

- personai ir tiesības izvēlēties izglītības iestādi un apmācību programmu;
- profesionālās apmācības maksimālais ilgums līdz 6 mēnešiem;
- Aģentūra apmācību laikā nodrošina stipendiju 70 latu apmērā par kalendāro mēnesi;
- ja izvēlētās apmācību izmaksas pārsniedz noteikto apmēru, ko sedz Aģentūra, persona vai tās darba devējs apmaksā izmaksu starpību.

Apmācības tika atļautas profesionālās tālākizglītības programmās (kupona vērtība līdz 500 LVL) un profesionālās pilnveides programmās (kupona vērtība līdz 300 LVL). Kopā pasākumā no 2009.gada septembra līdz 2010.gada decembrim tika iesaistītas 5887 nodarbinātas personas, un kopējais finansējums bija 4 095 530,00 LVL.

Tabula Nr.6

Apmācībās iesaistīto personu skaits sadalījumā pa nozarēm

Nozares	Personu skaits	Nozares	Personu skaits
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, auto servisa darbi	1676	Operācijas ar nekustamo īpašumu	116
Apstrādes rūpniecība	1203	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	108
Citi pakalpojumi	550	Māksla, izklaide un atpūta	108
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	415	Finanšu un apdrošināšanas darbības	83
Būvniecība	390	Izglītība	82
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	333	Veselība un sociālā aprūpe	67
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	347	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	66
Transports un uzglabāšana	180	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	15
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	148	KOPĀ	5887

Datu avots: Aģentūra

Tabula Nr.7

Pieprasītākās apmācību programmas

TOP 10 apmācība profesionālās pilnveides programmās	TOP 10 apmācība profesionālās tālākizglītības programmās
Angļu valoda (bez priekšzināšanām)	Informācijas ievadišanas operators
Datormācība	Grāmatvedis
Angļu valoda (ar priekšzināšanām)	Grāmatvedis, e-apmācība
Darba aizsardzības speciālistu sagatavošana	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
Angļu val. apkalpojošās nozares darbiniekiem (bez priekšzināšanām)	Florists
Projektu vadība	Pavārs
Paliekošo veidņu konstrukciju montāža	Loka metināšana ar mehānisko iekārtu inertās gāzes vidē (MIG)
Komerzinības. Mazā biznesa organizēšana	Šūšanas operators
Grāmatvedība - kvalifikācijas paaugstināšana	Informācijas ievadišanas operators, e-apmācība
Darba aizsardzība un drošība	Nagu kopšanas speciālists

Datu avots: Aģentūra

Ieguvumi no pasākuma realizēšanas:

1. tika izmēģināta apmācību kuponu sistēma, kas dod iespēju pašai personai izvēlēties apmācību programmu un izglītības iestādi;

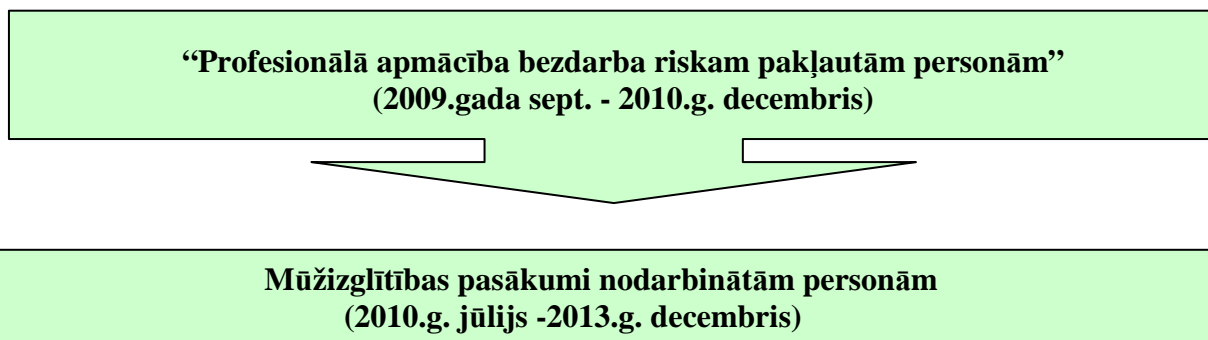
LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

2. nodarbinātajiem bija iespēja pilnveidot savas profesionālās prasmes un iemaņas ekonomiskās krīzes laikā, kad bija samazinājies uzņēmēju pasūtījumu daudzums;
3. samazinājās bezdarba risks un pieauga pasākuma dalībnieku konkurētspēja;
4. pasākums transformētā veidā turpināsies kā „Apmācību programmas pieaugušo iesaistei mūžizglītībā”.

Pasākums bija paredzēts ekonomiskās krīzes vissmagākajam laika posmam, lai mazinātu saistībā ar ierobežoto ekonomisko aktivitāti atlaisto personu gadījumu skaitu uzņēmumos. Ņemot vērā šāda pasākuma tādu blakus efektus, kā uzņēmuma konkurētspējas mazināšana ilgtermiņā u.c., tiklīdz darba tirgū parādījās pirmās stabilizācijas pazīmes un reģistrētā bezdarba līmenis sāka pakāpeniski samazināties, tika pieņemts lēmums pārtraukt pasākuma īstenošanu 2010.gada laikā.

Pasākuma rezultātus un pilnveidotās iestrādes, piemēram, saistībā ar kuponu sistēmas administrēšanu, pārņēma pasākuma „Apmācību programmas pieaugušo iesaistei mūžizglītībā” īstenošanā, kura mērķis ir veicināt konkurētspēju nodarbinātām un pašnodarbinātām personām (izņemot valsts civildienestā nodarbinātos) vecumā no 25 gadiem, paplašinot mūžizglītības pieejamību.

Attēls Nr.5.

Vienlaikus 2011.gada 1.ceturksnī plānotas turpmākas izmaiņas mūžizglītības pasākuma pilnveidošanai, tajā skaitā – piemērojot kupona apmēru situācijai apmācību tirgū, kā arī, ņemot vērā izvērtējumu par izvēlētajām apmācību jomām, analizējot līdzfinansējuma daļas atbilstību informētu un pārdomātu lēmumu par apmācību jomām pieņemšanā. Tiks vērtēta arī karjeras konsultāciju efektivitāte šī pasākuma ietvaros un nepieciešamās izmaiņas.

3.3. Plānotās izmaiņas ilgtermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumos

Papildus krīzes seku mazinošajiem īstermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem tiek īstenoti arī ilgtermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumi, kuru mērķis ir bezdarbnieku konkurētspējas paaugstināšana darba tirgū vai arī atbalsta sniegšana īpaši nelabvēlīgajām mērķa grupām, kompensējot mazāku darba ražīgumu.

2011.gadā paredzēts uzsākt konceptuālu virzību no īstermiņa krīzes pasākumiem uz ilgtermiņa darba tirgus politikas pasākumiem, veicot:

- finanšu īpatsvara maiņu par labu aktivizācijas (apmācību) pasākumiem (*skatīt tabulu Nr.1 „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumi 2010.-2011.gads”*);
- strukturālā bezdarba riska mazināšanu, nodrošinot labāku kvalifikācijas un prasmju atbilstību darba tirgus prasībām;
- pāreju uz kuponu sistēmu bezdarbnieku apmācībā;
- Aģentūras darba metožu pilnveidošanu;
- atbalstot prioritārās mērķa grupas – jaunieši, pirms-pensijas vecuma bezdarbnieki, ilgstošie bezdarbnieki u.c.

2011.gadā plānotās izmaiņas aktīvās darba tirgus politikas pasākumos saskan ar pasākumos Latvijas nacionālās reformu programmas „ES 2020” stratēģijas īstenošanai projektā (turpmāk – NRP) noteiktajiem politikas attīstības virzieniem. NRP ir aprakstīts vidējā termiņa makroekonomiskais scenārijs, atspoguļoti galvenie Latvijas tautsaimniecības makro-strukturālie šķēršļi un izaicinājumi un reformu virzieni, kā arī Latvijas kvantitatīvie mērķi 2020.gadam „ES 2020” stratēģijas kontekstā un galvenie politikas virzieni to sasniegšanai.

Lai uzlabotu situāciju darba tirgū un sasniegtu NRP noteiktos mērķus attiecībā uz nodarbinātību un izglītību, turpmākajos gados plānots:

1. Elastīgi īstenojami un darba tirgus situācijai atbilstoši aktīvās darba tirgus un mūžizglītības politikas pasākumi:
 - pilnveidojot aktīvās darba tirgus politikas pasākumus un uzsākot jaunus, pakāpeniski pārejot no īstermiņa uz ilgtermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem;
 - pilnveidojot sadarbību starp darba meklētājiem un darba devējiem;
 - piedāvājot specifiskus pasākumus visnelabvēlīgākajā situācijā esošajām iedzīvotāju grupām;
 - veicinot sadarbību ar darba devējiem darba tirgus vajadzību savlaicīgai noteikšanai;
 - uzlabojot pakalpojumu sniegšanas veidus un mehānismus bezdarbniekiem un bezdarba riskam pakļautajām personām, tajā skaitā ieviešot apmācību kuponu sistēmu.
2. Jauniešu nodarbinātības veicināšana:

- veicinot jauniešu iekļaušanos darba tirgū;
- veicinot skolu nepabeigušo skolēnu mācību atsākšanu, nodrošinot atvieglotas zināšanu līmeņa noteikšanas un mācību atsākšanas procedūras.
- 3. Darba vietu kvalitātes uzlabošana, darba tirgus tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvā regulējuma pilnveidošana.
- 4. Darba tirgus vajadzību savlaicīga noteikšana, attīstot darba tirgus prognozēšanas sistēmu un uzlabojot atbilstošos pakalpojumus un dažādojot to sniegšanas formas.
- 5. Nedeklarētās nodarbinātības mazināšana.
- 6. Pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības sekmēšana.
- 7. Sociālās infrastruktūras un aprūpes pakalpojumu uzlabošana un to pieejamības palielināšana.
- 8. Izglītības sistēmas reformas, pilnveidojot izglītības programmas atbilstoši darba tirgus prasībām.

NRP, no vienas puses, balstās uz Integrētajām vadlīnijām un Eiropas Komisijas prasībām attiecībā uz ES dalībvalstu NRP sagatavošanu, taču, no otras puses, tajā ir ņemtas vērā arī Latvijas nacionālās prioritātes un mērķi, kas ir noteikti citos Latvijas politikas plānošanas dokumentos, piemēram, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā „Latvija 2030”, kā arī Latvijas stratēģiskās attīstības plānā 2010.-2013.gadam.

3.3.1. Strukturālā bezdarba riska mazināšana, nodrošinot labāku kvalifikācijas un prasmju atbilstību darba tirgus prasībām un pāreja uz kuponu sistēmu bezdarbnieku apmācībā

Arī pašreiz joprojām tiek turpināta bezdarbnieku apmācību īstenošana, mazinot strukturālā bezdarba riskus nākotnē un ļaujot cilvēkiem izmantot krīzi kā laiku savu prasmju un līdz ar to – darba ražīguma paaugstināšanai, kas ir īpaši svarīgi, lai Latvijas ekonomika kļūtu konkurētspējīgāka un līdz ar to iedzīvotājiem tiktu nodrošināts augstāks dzīves līmenis.

Sākot ar 2011.gadu, lai izpildītu 2010.gada 20.jūlija Saprāšanās memoranda starp Eiropas Savienību un Latvijas Republiku trešā papildinājuma D sadaļā „Strukturālie jautājumi un reformas” ietvertu attiecībā uz efektīvas aktīvās darba tirgus politikas īstenošanu, plānots bezdarbnieku apmācības organizēt, izmantojot kuponu sistēmu, lai paplašinātu bezdarbnieku izvēles iespējas un veicinātu pakalpojumu sniedzēju konkurenci.

Vienlaikus, lai bezdarbnieki varētu pieņemt apzinātākus lēmumus par pieejamajām apmācību programmām un apmācību sniedzējiem, kas nodrošinātu labākus apmācību rezultātus - bezdarbnieku ātrāku iekārtošanos darba tirgū pēc apmācību pabeigšanas, Labklājības ministrijas izveidota komisija bezdarbnieku

un darba meklētāju apmācību jomu, profesiju, kā arī sociālo un profesionālo pamatprasmju noteikšanai (turpmāk – Apmācību komisija)¹⁶ ik gadu atbilstoši darba tirgus pieprasījumam (ņemot vērā Ekonomikas ministrijas ilgtermiņa darba tirgus pieprasījuma prognozes, nozares asociāciju ieteikumus par nozarēs trūkstošajām darba prasmēm, kā arī bezdarbnieku datu analīzi u.c.) sastāda izglītības programmu sarakstu¹⁷, kurās atbilstoši darba tirgus pieprasījumam nākamajā gadā tiks apmācīti bezdarbnieki un darba meklētāji. Atbilstoši darba tirgus pieprasījumam, tiek dota iespēja apgūt dažādu līmeņu prasmes:

- 8 pamata kompetences mūžizglītībai (saziņa valsts valodā, saziņa svešvalodās, matemātiskās prasmes un pamatprasmes dabas zinībās un tehnoloģijās, digitālā prasme, mācīšanās prasme, sociālās un pilsoniskās prasmes, pašiniciatīva un uzņēmējdarbība, kultūras izpratne un izpausme);
- profesijai nepieciešamās specifiskās zināšanas (profesionālā apmācība, pārkvalifikācija);
- praktiskās prasmes, kas nepieciešamas ikdienas darba veikšanai (piemēram, spēja strādāt ātri, informācijas organizēšanas un analizēšanas spējas, lēmumu pieņemšanas prakse, risku analīze u.c.).

Lai veicinātu pakalpojumu kvalitāti, Aģentūra izsludinās iepirkumu izglītības iestādēm par tiesībām sniegt apmācību pakalpojumus bezdarbniekiem un darba meklētājiem, izmantojot apmācību kupona sistēmu. Iepirkumā pakalpojuma sniegšanai tiks izvirzītas kvalitātes prasības, ņemot vērā Aģentūras pieredzi apmācību organizēšanā un problēmas, kas līdz šim ir ietekmējušas apmācību sniegšanas kvalitāti. Personai būs tiesības, saņemot apmācību kuponu, izvēlēties no piedāvātā apmācību programmu saraksta, kuru apstiprinājusi Apmācību komisija, kā arī izglītības iestādēm, kuras iepirkuma rezultātā guvušas tiesības sniegt apmācības, sev piemērotāko apmācību veidu un izglītības iestādi. Papildus, lai personas apmācību izvēle būtu atbilstošāka personas turpmākajai karjeras attīstībai, Aģentūra piedāvā arī karjeras konsultanta pakalpojumus.

Apmācību kuponu sistēma Aģentūras pasākumos pirmo reizi tika izmantota, īstenojot pasākumus "Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām" un „Apmācību programmas pieaugušo iesaistei mūžizglītībā”.

Apmācību kuponu sistēma joprojām tiek pilnveidota un efektīvizēta, piemēram, 2011.gadā plānots veikt izmaiņas, ka karjeras konsultanta

¹⁶ Komisijas sastāvā iekļauj Labklājības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, aģentūras, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, kā arī, ja nepieciešams, citu kompetento valsts, pašvaldību, augstākās izglītības un zinātnes institūciju vai biedrību un nodibinājumu pārstāvjus un ekspertus.

¹⁷ 2010.gada 3.decembrī notika Apmācību komisija tikās un vienojās par apmācību jomu un profesiju, kā arī sociālo un profesionālo pamatprasmju sarakstiem, kurās nepieciešams veikt bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību, pārkvalifikāciju un kvalifikācijas paaugstināšanu 2011.gadā.

apmeklējums būs personas brīva izvēle, nevis obligāts nosacījums kupona saņemšanai. Līdz ar to daudz lielāka atbildība par atbilstošāko izvēli būs tieši pašai personai, pārejot no piedāvājuma orientētas uz pieprasījumu orientētu apmācību sistēmu. Papildus tiks nodrošināta visiem interesentiem pieejama informācija par izglītības iestādēm un to piedāvātājām apmācību programmām, iepriekšējos periodos apmācīto skaitu, kā arī sniegumu darbā iekārtošanās rādītāju ziņā, vēlāk arī par pieejamo brīvo darba vietu skaitu noteiktajās profesijās, vidējo algu līmeni un cita informācija labākai lēmumu pieņemšanai. Apmācību jomas turpinās noteikt Labklājības ministrijas vadītā komisija, kurā iesaistīti gan darba devēju, gan arodbiedrību, gan akadēmiskie pārstāvji, kā arī citu institūciju pārstāvji. Komisija vadās pēc principa, ka apmācību jomu sarakstus apmācību kuponu sistēmas gadījumā ir jānosaka pēc iespējas plašus, vienlaikus analizējot arī tautsaimniecības vajadzības un mainīgo situāciju darba tirgū.

2011.gadā plānots sagatavot apmācību kuponu sistēmas pielietošanas bezdarbnieku apmācībā ietekmes novērtējuma tehnisko specifikāciju ar mērķi analizēt šīs sistēmas efektivitāti un lemt par nepieciešamajiem tālākajiem sistēmas pielāgojumiem, ja tādi nepieciešami.

3.3.1.1. Apmācību kuponu vērtības noteikšana profesionālās tālākizglītības programmām

Lai noteiktu profesionālās apmācības programmu apguves vidējo apmācību kupona bāzes vērtību, tika ņemts vērā Aģentūras pieredze, prakse un jau šobrīd spēkā esošais normatīvais regulējums attiecībā uz profesionālās izglītības programmām paredzētajām izmaksām, īstenojot profesionālās izglītības programmas bezdarba riskam pakļautajām personām, un jāpiemēro apstāklim, ka šis apmācību kupons būs paredzēts bezdarbnieku apmācību apmaksai, t.i., citai mērķgrupai, kura ir nestrādājoša un negūst ienākumus, ar kuriem daļēji varētu segt apmācību izmaksas.

Profesionālās apmācības programmu apguves apmācību kupona bāzes vērtība ir noteikta, ņemot vērā profesionālās izglītības programmu vidējo stundu skaitu. Par pamatu tiek ņemts profesionālo tālākizglītības programmu kvalifikācijām atbilstošais apmācību stundu skaits, no tā aprēķinot vidējo profesionālās izglītības programmu apjomu, t.i., kopējo stundu skaitu. Stundu skaits profesionālās tālākizglītības programmām tiek noteikts atbilstoši profesionālās kvalifikācijas līmeņiem un atbilstoši Profesionālās izglītības likuma 28. panta 5. daļā noteiktajam: "Profesionālās tālākizglītības programma ietver ne mazāk kā 30 procentus no valsts arodizglītības vai valsts profesionālās vidējās izglītības standartā noteiktā obligātā profesionālā satura apjoma".

Vidējais stundu skaits profesionālās tālākizglītības programmām tika aprēķināts, skaitot kopā kvalifikācijas līmeņiem atbilstošo stundu skaitu un dalot LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

šo summu ar četriem saskaitītajiem lielumiem, kā rezultātā tiek iegūts profesionālās tālākizglītības programmu apguves vidējais stundu skaits = 640 h.

Tabula Nr.8

Kvalifikācijas līmenis	Stundu skaits
1. kvalifikācijas līmenim	480 h
2. kvalifikācijas līmenim	480 h
2. kvalifikācijas līmenim	640 h
3. kvalifikācijas līmenim	960 h
Vidējais stundu skaits	$(480+480+640+960) : 4 = 640h$

Kupona bāzes vērtība profesionālās tālākizglītības programmām ar vidējo stundu ilgumam - 640 h tika noteikta **500 Ls** apmērā, to pielīdzinot 2008.gada 10.marta MK noteikumos Nr.166 „Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu un organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem” 135.¹⁸². apakšpunktā noteiktajam profesionālās izglītības programmu izmaksu pieļaujamam finansējuma apmēram, kas ir noteikts ne vairāk kā 500 Ls.

Katram kvalifikācijas līmenim atkarībā no stundu skaita tiek aprēķināta apmācību kupona bāzes vērtība:

- 1.kvalifikācijas līmenis – 480h = 375 lati (ja 640 h = 100%, tad $480h \times 100\%/640h = 75\%$, līdz ar to 75% no 500 latiem = 375 lati);
- 2. kvalifikācijas līmenis - vai nu 480 h = 375 lati (ja 640 h = 100%, tad $480h \times 100\%/640h = 75\%$, līdz ar to 75% no 500 latiem = 375 lati) vai nu 640 h = 500 lati (jo 640 h = 100%, kas atbilst 500 latiem);
- 3.kvalifikācijas līmenis – 960 h = 750 lati (ja 640 h = 100%, tad $960 \times 100\% /640h = 150\%$, līdz ar to 150% no 500 latiem = 750 lati).

Katra apmācību kupona bāzes vērtība atbilstoši programmas sarežģītības pakāpei un tās īstenošanai nepieciešamajai materiāli tehniskajai bāzei tiek reizināta ar Ministru kabineta 2007.gada 2.oktobra noteikumu Nr.655 „Noteikumi par profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo” (turpmāk - Ministru kabineta noteikumos Nr.655) 3. pielikumā noteikto koeficientu. Tādā veidā atbilstoši katram kvalifikācijas līmenim un konkrētās programmas sarežģītības pakāpei un tās īstenošanai nepieciešamajai materiāli tehniskajai bāzei tiek iegūta maksimālā apmācību kupona vērtība.

3.3.1.2. Apmācību kuponu vērtības noteikšana profesionālās pilnveides izglītības programmām

Apmācību kupona vērtību profesionālās pilnveides izglītības programmām aprēķina, ņemot vērā Aģentūras praksi un Ministru kabineta 2005.gada 29.novembra noteikumus Nr.902 „Kārtība, kādā izsniedzami profesionālās pilnveides un profesionālās ievirzes izglītību apliecinoši dokumenti”, kā arī jau iepriekš minēto vidējo apmācību kupona bāzes vērtību atbilstoši vidējam apmācību kupona stundu skaitam.

Profesionālās pilnveides programmām minimālais stundu skaits tiek noteikts, pamatojoties uz Ministru kabineta 2005.gada 29.novembra noteikumiem Nr.902 „Kārtība, kādā izsniedzami profesionālās pilnveides un profesionālās ievirzes izglītību apliecinoši dokumenti”, kas izdoti saskaņā ar Profesionālās izglītības likuma 7.panta 5.punktu: „4. Profesionālās pilnveides izglītības apliecību vai profesionālās ievirzes izglītības apliecību izsniedz personai, kura akreditētā izglītības iestādē apguvusi licencētu attiecīgo izglītības programmu (kuras apjoms ir ne mazāks par 160 stundām) un saņēmusi vērtējumu - atzīmi (ne mazāku par 4 – "gandrīz viduvēji" 10 ballu vērtējuma skalā) vai "ieskaitīts" visos izglītības programmas mācību priekšmetos vai sporta veidā un pārbaudījumos (turpmāk – absolvents).”.

Aģentūra, ņemot vērā profesionālās pilnveides programmu stundu skaitu un iepriekšējo pieredzi profesionālās pilnveides programmu īstenošanā, ir pieņēmusi izglītības programmas pilnveidei noteikt 320 h. Veicot aprēķinu, ja 640 h atbilst 500 latiem, 320 h atbildīs 250 latiem (ja 640 h = 100%, tad $320 \times 100\% / 640h = 50\%$, līdz ar to 50% no 500 latiem = 250 lati).

3.3.1.3. Apmācību kuponu vērtības noteikšana neformālās izglītības programmām

Neformālās izglītības kupona apmēra vērtību pielīdzina mūžizglītības kupona vērtībai, kas ir 250 LVL, par pamatu ņemot Noteikumos¹⁸ jau spēkā esošo regulējumu attiecībā uz neformālās izglītības programmu apguvei noteikto vērtību apmācības programmās pieaugušo iesaistei mūžizglītībā.

Apmācību kuponu apmaksas sistēma, ņemot vērā iepriekš minētajos Ministru kabineta noteikumus Nr.655 minētās izglītības tematiskās jomas, izglītības programmu grupas un koeficientus, ļaus mērķtiecīgāk finansēt apmācību programmas. Turklāt bezdarbnieki un darba meklētāji varēs paši

¹⁸ 2008.gada 10.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.166 „Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenošanu izvēles principiem”.

izvēlēties pasākuma īstenotājus – izglītības iestādes - no Aģentūras piedāvātajām izglītības iestādēm. Izglītības iestādes bezdarbnieki un darba meklētāji izvēlēties, pamatojoties uz saviem apsvērumiem, vajadzībām, interesēm, vēlmēm un izvērtējot, kāda veida izglītības programmas apguve un kura izglītības iestāde palīdzēs viņam ātrāk atgriezties darba tirgū un nodarboties ar izvēlēto profesiju.

Lai gan apmācību kupona sistēmas izmantošana jau ir izmēģināta tādos aktīvās darba tirgus politikas pasākumos kā "Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām" un „Apmācību programmas pieaugušo iesaistei mūžizglītībā” un galvenās problēmsituācijas, kas rodas ieviešot pilnīgi jaunu pakalpojuma saņemšanas shēmu, ir apzinātas un novērstas, tomēr, ņemot vērā, ka apmācības profesionālās tālākizglītības, profesionālās pilnveides un neformālās izglītības programmu apguvei salīdzinoši ar iepriekš minētajiem pasākumiem ir daudz lielāka apjoma (ņemot vērā iesaistīto personu skaitu), vienlaikus jau šobrīd ir jāapzina iespējamie riski, kas varētu apgrūtināt efektīvu kupona sistēmas darbību un sadarbībā ar Aģentūru jāizstrādā risinājumus to mazināšanai un novēršanai.

Galvenie riski, kas varētu ietekmēt saņemto pakalpojuma kvalitāti, un kavēt apmācību galvenā mērķa - atgriezt personu darba tirgū, sasniegšanu, jau ir mazināti, sastādot darba tirgū pieprasīto Apmācību sarakstu, kā arī pēc noteiktiem kvalitātes kritērijiem iepērkot izglītības iestāžu pakalpojumus, kurām būs tiesības sniegt apmācības. Vienlaikus, lai izvērtētu sniegto apmācību kvalitāti un uzlabotu bezdarbnieku izvēli, kas būtu balstīta uz apmācību pabeigušo bezdarbnieku vērtējumu par apmācību kvalitāti, kā arī darbiekārtošanas radītājiem pēc apmācību pabeigšanas, Aģentūrai būtu jāstrādā pie IT risinājumiem, lai šāda informācija būtu bezdarbniekiem pieejama Aģentūras mājas lapā iespējami ātrākā laikā. Papildus ESF līdzfinansētā projekta „Nodarbinātības valsts aģentūras darba tirgus prognozēšanas un uzraudzības sistēmas attīstība” ietvaros ir plānots izveidot pilnvērtīgāku risinājumu, lai izvērtētu apmācību pakalpojuma kvalitāti katrā izglītības iestādē, piemēram, salīdzinot finanšu efektivitāti un to, kādu ietekmi dalība noteiktajā apmācību pasākumā atstāj uz personas iespējām atrast darbu, noteiktu atalgojuma līmeni u.c. Šī mērķa izpildei ir jāanalizē Aģentūras datu bāžu salāgošanas iespējas ar citu valsts pārvaldes iestāžu datu bāzēm, izstrādājot nepieciešamās datu formas šīs informācijas atspoguļošanai Aģentūras mājas lapā, kā arī risinājumus automātiskai informācijas atjaunošanai tajā.

3.3.2. Aģentūras darba metožu pilnveidošana un īpašs atbalsts prioritārajām mērķa grupām

3.3.2.1. Īpašs atbalsts prioritārajām mērķa grupām

Līdz šim prioritārajām mērķa grupām ir izstrādāti īpaši aktīvās darba tirgus politikas pakalpojumi, piemēram, pasākumi noteiktām personu grupām, kompleksie atbalsta pasākumi. 2011.gadā īpaša uzmanība tiks pievērsta mērķa grupai – jauniešiem, ņemot vērā, ka jauniešiem krīzes laikā ir īpaši grūti atrast darbu, jo nav iepriekšējas darba pieredzes. Tādēļ, lai veicinātu jauniešu pirmās darba pieredzes iegūšanu, ir izstrādāti vairāki jauni aktīvās darba tirgus politikas instrumenti.

Darbnīcas jauniešiem

Pasākuma mērķis ir veicināt jauniešu – bezdarbnieku, vecumā no 15 līdz 24 gadiem, kuri nav ieguvuši profesionālo izglītību vai nav bijuši iepriekš nodarbināti, atbilstošas un informētas izvēles izdarīšanu par turpmāko izglītības jomu un jomu, ar ko saistīt turpmāko darba dzīvi.

Pasākuma ietvaros jauniešiem – bezdarbniekiem izglītības iestādē tiks dota iespēja izmēģināt trīs profesionālās jomas, katrā no jomām darboties trīs nedēļas, lai iepazītos ar to specifiku un gūtu pirmo pieredzi, kas ļautu izdarīt pamatotu izglītības un profesionālās darbības jomas izvēli. Pasākuma ietvaros paredzēta ikmēneša stipendija Ls 40 apmērā (jauniešiem – bezdarbniekiem ar invaliditāti – Ls 60 apmērā).

Atbalsts jauniešu brīvprātīgajam darbam

Pasākuma mērķis veicināt jauniešu - bezdarbnieku vecumā no 18 līdz 24 gadiem, aktivitātes sabiedrības labā, popularizējot brīvprātīgā darba iespējas Latvijā un veicinot tā attīstību, ņemot vērā brīvprātīgā darba potenciālu jauniešu-bezdarbnieku aktivizācijai un sagatavošanai darba tirgum, jo īpaši samazinātas ekonomiskās aktivitātes apstākļos normālajā darba tirgū.

Pasākuma ietvaros jauniešiem – bezdarbniekiem biedrībās un nodibinājumos to statūtos noteikto funkciju veikšanai tiks dota iespēja veikt aktivitātes sabiedrības labā (pasākums ilgst līdz 6 mēnešiem). Ņemot vērā nevalstisko organizāciju bezpeļņas un bieži – projektorientēto dabu, pasākuma ietvaros paredzēta ikmēneša stipendijas izmaksa Ls 40 apmērā (jauniešiem – bezdarbniekiem ar invaliditāti – Ls 60 apmērā).

Darba vieta jauniešiem

Pasākuma mērķis - veicināt jauniešu - bezdarbnieku ilgtspējīgāku integrāciju darba tirgū, šim nolūkam pārveidojot pasākumu “Jauniešu darba prakses” par pasākumu „Darba vieta jauniešiem”, līdz ar to pārejot no „apmācības darba vietā” pieejas uz ilgtspējīgāku iekļaušanu darba tirgū, veicinot paša LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

jaunieša un nākamā darba devēja savstarpēji atbildīgu un uz nākotni vērstu sadarbību.

Pasākumā tiks iesaistīti nelabvēlīgākā situācijā esošie jaunieši-bezdarbnieki vecumā no 18 līdz 24 gadiem, kas reģistrējušies Aģentūrā jau vismaz sešus mēnešus, vai pēc bērna kopšanas atvaļinājuma vai ir personas ar invaliditāti. Pasākums nodrošinās iespēju iegūt darba pieredzi laika periodā līdz 9 mēnešiem, pakāpeniski apgūstot jaunas prasmes un iemaņas.

Pasākuma ietvaros darba devējs un jaunieši-bezdarbnieks noslēdz darba līgumu, kas, savukārt, veicina pastāvīgas darba vietas izveidi un jaunieša – bezdarbnieka ilgstošu nodarbinātību. Piemērojot šādu pieeju, dalībai pasākumā piesakās darba devēji, kam ir lielāka motivācija ilglaicīgi, arī beidzoties Aģentūras organizētajam pasākumam, atbalstīt jaunieši un attīstīt viņa spējas konkrētās profesijas apgūvē.

Pasākuma ietvaros darba devējs var saņemt dotāciju par jaunieša – bezdarbnieka nodarbināšanu:

- Ls 100 - pirmo sešu mēnešu laikā (jaunieša – bezdarbnieka ar invaliditāti gadījumā – 150 Ls)
- Ls 50 - atlikušo trīs mēnešu laikā (jaunieša – bezdarbnieka ar invaliditāti gadījumā – 100 Ls).

Papildus darba devējs var saņemt ikmēneša darba algas dotāciju darba vadītājam, kas strādā ar darbā pieņemtajiem jauniešiem – bezdarbniekiem. Nodarbinot piecus jauniešus-bezdarbniekus, darba vadītājam tiek piešķirta dotācija 50 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra, attiecīgi par viena jaunieša - bezdarbnieka darba vadīšanu saņemot vienu piekto daļu no minētās darba algas dotācijas.

3.3.2.2. Aģentūras darba metožu pilnveidošana

Papildus plānotajiem IT risinājumiem, lai iegūtu pilnvērtīgākus datus, kas ļautu analizēt aktīvās darba tirgus politikas pasākumu efektivitāti, ir jāstrādā arī Aģentūras darba metožu pilnveides virzienā.

ESF projekta "NVA kapacitātes pilnveide" ietvaros 2010.gadā dažādās darbām nepieciešamās jomās tika apmācīti Aģentūras darbinieki (1185 apmācību reizes - katrs darbinieks varēja piedalīties dažās mācībās dažādās tēmās, programmās un jomās vairākās apmācību programmās) un ieviesta tālmācības sistēma Aģentūras darbiniekiem. Arī 2011.gadā paredzēti personāla pilnveides pasākumi Aģentūras darbiniekiem – tālmācības divu programmu 11 kursu izstrāde un ieviešana, darbinieku apmācība dažādās programmās noteiktās jomās. Pilnveidojot Aģentūras karjeras pakalpojumus, 2010.gadā izstrādāta "Darba meklētāju rokasgrāmata" elektroniskā versija, pilnveidotas un izstrādātas 2 karjeras pakalpojumu metodiku elektroniskās versijas. 2011.gadā

paredzēts izstrādāt 3 jaunas karjeras pakalpojumu metodikas (2012.gadā – 7 metodikas) un turpināt darbu pie elektroniski pieejamo materiālu un pakalpojumu pilnveides. ESF projekta „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība – 3.kārta” ietvaros īstenotajā pasākumā „Nodarbinātības valsts aģentūras inspektoru asistentu apmācība un prakse” 2010.gadā iesaistīti 82 bezdarbnieki visās Aģentūras filiālēs. Pēdējo divu gadu laikā Aģentūras darbinieku, īpaši – inspektoru, darba apjoms ir būtiski pieaudzis, tādēļ, lai tiktu nodrošināta kvalitatīva nodarbinātības pakalpojumu sniegšana klientiem, būtiska ir inspektoru asistentu veiktā atbalsta funkcija darbam ar klientiem. 2011.gadā ir plānots iesaistīt šajā pasākumā vēl 78 bezdarbniekus, tādējādi stiprinot Aģentūras kapacitāti. Lai gan efektīvs klientu atbalsts, tajā skaitā – atbalsts darba meklēšanā, ir iespējams tikai tiešā kontaktā ar inspektoru, tomēr ir jomas, kurās tieši elektronisko pakalpojumu iespējas var sniegt ieguldījumu Aģentūras darbības efektivizācijai.

ESF projekta „Vadības darba metodes „Vadība saskaņā ar mērķiem” izstrāde – Nodarbinātības valsts aģentūras pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanai” ietvaros tiks izvērtēta darba metodes līdzšinējā darbība un attiecīgi pilnveidota, lai uzlabotu darbības plānošanas procesus Aģentūrā.

Arvien būtiskāka kļūst Aģentūras loma bezdarbnieku un darba devēju, un līdz ar to – darba tirgus piedāvājuma un pieprasījuma – salāgošanā. Aģentūrai jādarbojas kā starpniekam starp bezdarbnieku - potenciālo darba ņēmēju un potenciālo darba devēju, veicinot savstarpējo dialogu. Īpaši svarīgi tas ir, lai samazinātu strukturālā bezdarba risku, proti, lai valstī neveidotos situācija, kad ir brīvas darba vietas, bet trūkst atbilstoši kvalificētu pretendentu, jo persona ir atmetusi cerības atrast darbu vai arī potenciālais darbinieks nav informēts par atbilstošām brīvām darba vietām. Jau tagad Aģentūra darba devējiem piedāvā veikt potenciālo darbinieku atlasīšanu no bezdarbnieku vidus pēc darba devēja pieprasījuma un ņemot vērā darba devēja noteiktās prasības, tomēr plānots šo iespēju popularizēt lielākā mērā, vienlaikus informējot darba devēju par apmācības pēc darba devēja pieprasījuma iespējām, ko Aģentūra piedāvā darba devējiem, kas pēc noteikto apmācību pabeigšanas apņemas bezdarbnieku pieņemt darbā vismaz uz trīs mēnešiem noteiktajā profesijā. Lai pilnveidotu darbu ar darba devējiem, ESF projekta „NVA inspektoru asistentu apmācība” ietvaros Aģentūra sniedz prakses iespējas jauniešiem bezdarbniekiem ar augstāko izglītību, jauniešiem pirms prakses uzsākšanas apgūstot zināšanas darbā iekārtošanas pakalpojumu un kopumā klientu apkalpošanas jomā un tālāk iegūstot darba pieredzi klientu apkalpošanas jomā, ko vēlāk pašiem izmantot darba tirgū. Prakses laikā iegūtās profesionālās zināšanas un darba pieredze nodrošina jauniešu konkurētspējas pieaugumu darba tirgū. 14% no pasākumā iesaistītajiem jauniešiem ir stājušies darba tiesiskajās attiecībās, 3 no tiem, uzvarot konkursā uz vakantajām darba vietām, strādā Aģentūrā. Tāpat plānots veikt grozījumus Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā, nosakot, ka

bezdarbniekiem Aģentūras filiālē jāierodas reizi mēnesī, lai informētu Aģentūras inspektoros par darba meklēšanas gaitām un citām aktivitātēm, kas veiktas, lai pēc iespējas ātri iekļautos darba tirgū.

Vienlaikus, papildus jāliek uzsvars uz bezdarbnieku konsultēšanas un pakalpojumu piedāvāšanas individuālu pieeju. Turpmāk attīstot Aģentūras darbības metodes, tiks izvērtēta nepieciešamība pēc atšķirīgiem konsultēšanas mehānismiem, piemēram, jauniešiem, vecāka gada gājuma personām, augsti kvalificētiem bezdarbniekiem, bezdarbniekiem – sociālās palīdzības klientiem, ilgstošajiem bezdarbniekiem, pat personas dzimumu būtu lietderīgi ņemt vērā nosakot efektīvākās darba metodes darbā ar bezdarbnieku. Par to, ka personas izvēlētās darba meklēšanas metodes atšķiras, liecina zemāk pievienotajā tabulā iekļautā informācija, kas liecina, ka sievietes izvēlas biežāk sadarboties ar Aģentūru, bet turpretim vīrieši vairāk izvēlas personīgi kontaktēties ar darba devējiem. Tāpat citu valstu pieredze liecina, ka sievietes bieži vien sadarbību ar valsts nodarbinātības dienestu inspektoriem un iesaisti organizētajos pasākumos uztver kā vienu no socializēšanās veidiem, turpretim vīrieši bieži vien, lai izvairītos no ciešākas sadarbības ar inspektoriem (individuālas konsultācijas, karjeras konsultācijas, psihologa atbalsts), cenšas pēc iespējas ātrāk pats atrast darbu (*skatīt zemāk pievienoto tabulu Nr.9*). Vienlaikus tas norāda uz nepieciešamību izstrādāt skaidras un vienotas instrukcijas Aģentūras darbiniekiem mērķētākai darbībai ar dažādu grupu bezdarbniekiem.

Tabula Nr.9

*Darba meklētāji pēc dzimuma un aktivitātēm
darba meklēšanai 2010.gada 3.ceturksnī*

	%
Vīrieši pēc izmantotām metodēm darba meklēšanā:	
personīga kontaktēšanās ar darba devējiem	82,1
draugu, radu, arodbiedrību u.c. iztaujāšana	96,1
laikrakstos/žurnālos, internetā publicēto darba piedāvājumu pētīšana	80,4
savu sludinājumu ievietošana vai atbildēšana uz darba piedāvājumiem presē	37,8
savu sludinājumu ievietošana vai atbildēšana uz darba piedāvājumiem internetā	41,6
pedalīšanās testēšanā, intervijā vai eksāmena kārtīšanā	9,4
atbildes gaidīšana pēc pieteikšanās uz darbu	24,9
kontaktēšanās ar Nodarbinātības valsts aģentūru	49,6
atbildes gaidīšana no Nodarbinātības valsts aģentūras	19,4
kontaktēšanās ar privātajiem nodarbinātības dienestiem
Citas metodes
Sievietes pēc izmantotām metodēm darba meklēšanā:	
personīga kontaktēšanās ar darba devējiem	65,8
draugu, radu, arodbiedrību u.c. iztaujāšana	96,2
laikrakstos/žurnālos, internetā publicēto darba piedāvājumu pētīšana	89,6
savu sludinājumu ievietošana vai atbildēšana uz darba piedāvājumiem presē	31,1

savu sludinājumu ievietošana vai atbildēšana uz darba piedāvājumiem internetā	39,7
piedalīšanās testēšanā, intervijā vai eksāmena kārtošana	8,9
atbildes gaidīšana pēc pieteikšanās uz darbu	26,4
kontaktēšanās ar Nodarbinātības valsts aģentūru	57,0
atbildes gaidīšana no Nodarbinātības valsts aģentūras	21,1
kontaktēšanās ar privātajiem nodarbinātības dienestiem	...
citas metodes	...

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde

Šobrīd aktīvās darba tirgus politikas pasākumu piedāvājums, kā arī Aģentūrā publicētās vakances ir vairāk orientētas uz personām, kurām ir vidējā līmeņa izglītība. Joprojām komersanti, meklējot augsti kvalificētu darba spēku, biežāk izvēlas sadarboties ar privātām darbiekārtības aģentūrām, kuras ir specializējušās talantu meklēšanā (*job – hunting*). Līdz ar to izvērtēšanas vērtā saistībā ar atbalstu šai mērķa grupai būtu ārpakalpojuma piesaiste, jo arī efektīvāku darbā iekārtošanās konsultāciju var sniegt pieredzes un izglītības līmeņa ziņā bezdarbniekam pašam līdzvērtīgs konsultants. Vienlaikus, lai, izšķirtos par šādu risinājumu, sākotnēji tiks izvērtēta līdzšinējā pieredze ar ārpakalpojuma piesaistīšanu karjeras konsultāciju pakalpojumiem.

Ilgtermiņā, sabiedrības novecošanās kontekstā ir būtiski nodrošināt, lai persona pēc iespējas ilgāk atrastos darba tirgū, tādēļ nozīmīga loma ir zināšanām un prasmēm, kā arī to pilnveidošanai visas karjeras laikā mūžizglītības kontekstā. Tāpat būtiski mazināt dažādu stereotipu pastāvēšanu par vecāka gadagājuma darbinieku piemērotību iesaistīšanai uzņēmuma organizētās apmācībās, kā arī kopumā par iespējām mainīt nodarbošanās jomu vai profesiju arī darba mūža vēlākos posmos.

Lielā daļā aktīvās darba tirgus politikas pasākumu, kuros tiek atbalstītas kādas īpašās bezdarbnieku grupas, tiek izmantoti dažādi subsīdiju un finansiālu stimulu mehānismi, kas darbojas kā darba ražīguma kompensētāji vai pozitīvas diskriminācijas elementi, lai sasniegtu kādu sociālu mērķi, piemēram, nodrošinot vienlīdzīgas iespējas tiem, kas citādā veidā ne savas individuālas darbības vai bezdarbības dēļ, bet gan no personas neatkarīgu apstākļu dēļ ir ar sliktākām iespējām iekļauties darba tirgū. Šo algu subsīdiju un finansiālo stimulu gadījumā ir būtiski mazināt dažāda veida aizvietošanas, kā arī neatbilstošas tautsaimniecības resursu pārdales riskus, kas var rasties, piemēram, tiešā veidā aizvietojojam privāto finansējumu ar publisko – ar algu subsīdijām apmaksājot kāda darbinieka nodarbināšanu situācijā, kad darba devējs šo darbinieku būtu nodarbinājis arī bez darba algas subsīdijas. Jau pašreiz tiek veikti pasākumi algu subsīdiju efektivizācijai un mērķtiecīgākai izmantošanai, tomēr tiek plānotas arī turpmākas darbības, tajā skaitā – izvērtējumi, analizējot iepriekšējos gados izmaksāto dažāda veida algu subsīdiju un citāda veida finansiālo atbalstu saņēmušo darba devēju, jo īpaši – peļņu nesošo – struktūru (nozāres, lielumu, darbinieku skaitu), kā arī pašu subsidēto darba vietu raksturojumu (profesiju kvalifikācijas līmeņus, periodu, cik ilgi darbinieki LMstrat_050111; Stratēģija pārejai no īstermiņa krīzes sekas mazinošiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem uz tradicionālajiem aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem

paturēti darbā pēc subsīdiju beigšanās) ar mērķi pilnveidot uzņēmumu piesaisti šādu pasākumu īstenošanā ilgstošai bezdarbnieku iesaistei darba tirgū ar pēc iespējas maziem darba tirgu nelabvēlīgi ietekmējošajiem efektiem.

Tāpat jau ir veikti pasākumi tā saucamo aktīvās darba tirgus politikas pasākumu ieslēgšanas efektu riska mazināšanai. Pasākumu ieslēgšanas efekta gadījumā pasākuma dalībnieki tā vietā, lai meklētu darbu un iesaistītos darba tirgū, ir iesaistīti aktīvās darba tirgus politikas pasākumos un darbu aktīvi nemeklē, jo vēlas, piemēram, apmācību gadījumā pabeigt iesāktās apmācības un saņemt jauniegūtu prasmju apliecinājošu dokumentu. Lai mazinātu ieslēgšanas efektus, jau ir veiktas izmaiņas, kas bezdarbniekiem, kas atrodas apmācībās, atļauj apmācības pabeigt arī pēc darba atrašanas, par to gan nesaņemot stipendiju. Vienlaikus, uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, plānots aktīvās darba tirgus politikas pasākumu ieslēgšanas efektu monitoringam pievērst lielāku uzmanību.

Vienlaikus arvien aktuālāka kļūst bezdarbnieku nedeklarētās nodarbinātības problemātika, ko veicina arī augstais nodokļu slogs zemas darba algas saņēmējiem, kā arī bezdarba slazdi, tomēr situācijas uzlabošanai šajā jomā ieguldījumu var sniegt arī efektīvi darbojošies publiskie nodarbinātības dienesti. Šim mērķim plānots veikt izmaiņas Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā, stiprinot bezdarbnieka pienākumus un to izpildes kontroles un izpildes nodrošināšanas iespējas. Tas saistīts arī ar strukturālā bezdarba riska mazināšanu darbspējīgo sociālās palīdzības pakalpojumu klientu starpā.

4. Secinājumi un turpmākie uzdevumi

4.1. Secinājumi

1. Neskatoties uz makroekonomisko rādītāju uzlabošanos 2010.gada 3.ceturksnī, 2011.gadā sākotnēji ieplānotie finanšu resursi bezdarbnieku atbalstam var izrādīties nepietiekami, ņemot vērā arvien pieaugošās ekonomiskās problēmas citās ES dalībvalstīs, kā arī potenciālu satricinājumu riskus Latvijas galvenajos eksporta tirgos.
2. Bezdarbnieka pabalsta saņēmēju skaits pakāpeniski samazinās un 2010.gada novembrī pabalstu saņēma 39905 personas jeb tikai 24,6% no reģistrēto bezdarbnieku skaita. Bezdarbnieka pabalsta saņēmēju īpatsvars reģistrēto bezdarbnieku skaitā turpina samazināties, tādējādi arvien palielinās to bezdarbnieku skaits, kuri paliek bez iztikas līdzekļiem un kuriem pēc atbalsta jāvēršas pašvaldībās. Lai mazinātu nelabvēlīgās sociālās sekas un nodrošinātu bezdarbniekiem, kuri vairs nesaņem bezdarbnieka pabalstu, iztikas līdzekļus, pasākumam „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” 2011.gadā nepieciešami papildu 8 milj.Ls.
3. Palielinājies ir reģistrēto bezdarbnieku bezdarba ilgums, īpaši pieaugot to bezdarbnieku īpatsvaram, kuru bezdarba ilgums pārsniedz 1 gadu (3.ceturkšņa beigās 30,4%), kas liecina ne tikai par nepietiekamu brīvo darba vietu skaitu tautsaimniecībā, bet arī par nepieciešamību turpināt īstenot aktivizācijas pasākumus, lai samazinātu augsta strukturālā bezdarba riskus nākotnē. Ilgstošo bezdarbnieku atbalstam 2011.gadā papildus nepieciešami 3 milj.Ls bezdarbnieku apmācību pasākumiem (apmācība un pārkvalifikācija, neformālā izglītība).
4. Saistībā ar pašreiz nodarbināto vēlmi paaugstināt konkurētspēju darba tirgū, tādējādi mazinot savu individuālo bezdarba risku, ir būtiski pieaudzis pieprasījums pēc apmācībām no nodarbināto puses, tāpēc lai palielinātu mūžizglītības pasākumā (nodarbināto personu) iesaistīto skaitu, 2011.gadā papildus nepieciešams 1 milj.Ls.
5. Ņemot vērā to, ka 2010.gadā tika un 2011.gadā tiek intensificētas 2010. – 2013.gada perioda darba tirgus jomai ieplānotās ESF projektu finanšu plūsmas, ir konstatēta izteikta finansējuma nepietiekamība aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem 2012. – 2013.gada periodā. Lai to risinātu, 2011.gada 1.pusgadā nepieciešams nodrošināt papildu finansējumu aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem 2012. – 2013.gadā, t.sk. izskatot iespēju veikt struktūrfondu līdzekļu pārdali no citām struktūrfondu aktivitātēm.

6. 2011.gada 1.ceturksnī plānots ieviest apmācību kupona sistēmu arī bezdarbnieku apmācībā un pārkvalifikācijā. 2010.gada 28.decembrī Ministru kabinets apstiprināja noteikumu grozījumus¹⁹, kuros ir noteikta apmācību kupona metode un tās piemērošana. Lai nodrošinātu bezdarbnieku informētu lēmumu pieņemšanu par atbilstošāko apmācību programmu un izglītības iestādi, tiks izstrādāta visiem interesentiem pieejama uz apmācību pabeigušo bezdarbnieku vērtējumu un darbā iekārtošanās radītājiem balstīta apmācību kvalitātes novērtējuma sistēma.
7. Lai uzsāktu pakāpenisku pasākuma „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” pārtraukšanu, sākot ar 2011.gada 3.ceturksni, pasākuma ietvaros izmaksātā stipendija tiks samazināta līdz 80 latiem, atbilstošus grozījumus Ministru kabineta noteikumus sagatavojot un virzot apstiprināšanai 2011.gada 2.ceturksnī. Vienlaicīgi 2011.gada 2.pusgadā nepieciešams veidot jaunās darba praktizēšanas vietas un iesaistīt bezdarbniekus tādā veidā un apjomā, lai pasākums tiktu noslēgts 2012.gadā līdz ar algoto pagaidu sabiedrisko darbu pasākumu (sasaistē ar sociālās palīdzības un personas līdzdarbības principiem) uzsākšanu, vēlākais sākot ar 2012.gada 3.ceturksni
8. Lai efektīvizētu nodarbināto iesaistes mūžizglītības pasākumā procesu, 2011.gada 2.ceturksnī jāpārskata kupona apmērs atbilstoši situācijai apmācību tirgū, personas līdzfinansējuma proporcija, kā arī jāizvērtē karjeras konsultāciju efektivitāte šī pasākuma ietvaros un nepieciešamās izmaiņas saistībā ar to.
9. 2011.gada laikā jāstiprina Aģentūras loma bezdarbnieku un darba devēju, un līdz ar to – darba tirgus piedāvājuma un pieprasījuma – salāgošanā, kā arī jāattīsta Aģentūras darba metodes, tajā skaitā - izstrādājot vienotas un skaidras instrukcijas darbam ar dažādu mērķa grupu bezdarbniekiem, piemēram, jauniešiem, vecāka gājuma personām, augsti kvalificētiem bezdarbniekiem, bezdarbniekiem – sociālās palīdzības klientiem.

4.2. Turpmākie uzdevumi

1. **Sadarbībā ar Ekonomikas un Finanšu ministriju 2011.gada janvārī/februārī** vienoties par iespējām veikt struktūrfondu līdzekļu pārdali no citām struktūrfondu aktivitātēm 2011.gadā 12 milj. Ls apmērā:

¹⁹ Ministru kabineta 2010.gada 28.decembra noteikumi Nr.1223 „Grozījumi Ministru kabineta 2008.gada 10.marta noteikumos Nr.166 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem””

- a. darba praktizēšanai ar stipendiju – 8 milj.Ls (papildus 24700 bezdarbnieku iesaistei) – papildus informāciju un pamatojumu skatīt 3.2.1.sadaļā;
 - b. bezdarbnieku apmācībai – 3 milj.Ls (papildus 5560 bezdarbnieku un darba meklētāju iesaistei);
 - c. pieaugušo iesaistei mūžizglītībā – 1 milj.Ls (papildus 4500 nodarbināto iesaistei).
2. Līdz **2011.gada 1.aprīlim** izstrādāt informatīvo ziņojumu “Par pasākuma “Algotie pagaidu sabiedriskie darbi” atjaunošanu 2012.gadā”, izstrādājot jaunus pasākuma īstenošanas nosacījumus un bezdarbnieku atlases un līdzdalības kritērijus ar mērķi pilnveidot līdzdarbības pienākumu mehānismus sociālās palīdzības jomā.
 3. **2011.gada 2.ceturksnī** sagatavot grozījumus Ministru kabineta 2008.gada 10.marta noteikumos Nr.166 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenošanu izvēles principiem", pasākuma „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” ietvaros samazinot stipendijas apmēru līdz 80 latiem, kā arī pārskatot mūžizglītības kupona izmaksu apmēru.
 4. Sadarbībā ar Finanšu ministriju līdz **2011.gada 1.jūlijam**, izvērtējot Eiropas Savienības fondu aktivitāšu ietvaros finansēto pasākumu ieviešanas gaitu, iesniegt priekšlikumus Ministru kabinetā par papildu finansējumu aktīvo nodarbinātības pasākumu finansēšanai 2012.gadā un 2013.gadā.

Darba departamenta direktors

I.Lipkis

05.01.2011. L.Pauga,
67021503, Linda.Pauga@lm.gov.lv